

א' טבת תשס"ו
01 ינואר 2006

סיכום חודשי של מזג אוויר – דצמבר 2005

חודש דצמבר היה בכללותו חם מהממוצע, אולם יש להבחין בין המחצית הראשונה של החודש שהיתה חמה מהממוצע במידה ניכרת וללא גשם, לבין המחצית השנייה של החודש בה היו הטמפרטורות נמוכות מהממוצע עם מספר אירועי גשם. יש לציין שלמרות ההתקררות במחצית השנייה של החודש, הטמפרטורה הממוצעת של דצמבר 2005 היתה גבוהה מאוד יחסית לעבר בחלק מאזורי הארץ. בהרים לדוגמה היה הממוצע של דצמבר ב-55 השנים האחרונות גבוה יותר רק פעם אחת, ב-1960.

בהתייחס לכמויות הגשם היה חודש דצמבר גשום מהממוצע בצפון הארץ, בהרי המרכז ובחלקים ממישור החוף. בחלקים אחרים במישור החוף, בעמקי הצפון ובדרום הארץ היו כמויות הגשם קטנות מהממוצע.

משקעים

דצמבר התאפיין בשונות אזורית של כמויות הגשם החודשיות. בצפון הארץ היו כמויות הגשם גדולות מהממוצע בדרך כלל (110%-130% מהממוצע), ובחלקים מהכרמל הן אף הגיעו ל-130%-150% מהממוצע. לעומת זאת בעמק יזרעאל, באזור הכנרת ובצפון עמק הירדן היו כמויות הגשם קטנות מהממוצע והגיעו ל-70%-90% ממנו. גם בחלקים ממישור החוף המרכזי והדרומי הגיעו כמויות הגשם בדצמבר ל-70%-90% מהממוצע, אך היו חלקים גשומים יותר – באזור תל אביב עלו כמויות הגשם על הממוצע ב-30%, וגם באזור שבין רחובות לקריית גת היו כמויות הגשם גבוהות במעט מהממוצע. בהרי המרכז אף הגיעו כמויות הגשם ל-120%-150% מהממוצע. בדרום הארץ היו כמויות הגשם בדצמבר קטנות מהממוצע במידה ניכרת והגיעו לפחות מ-40% ממנו.

כמויות הגשם בדצמבר 2005 ביחס לממוצע* הרב שנתי במספר תחנות

תחנה	כמות הגשם (מ"מ) בדצמבר 2005	ממוצע רב שנתי לחודש דצמבר	אחוז מהממוצע בדצמבר 2005
נהריה	123	146	84%
חיפה נמל	170	146	116%
זכרון יעקב	229	156	146%
רעננה	145	153	95%
תל אביב (קריית שאול)	182	138	132%
בית דגן	117	143	82%
נגבה	114	110	104%
בשור	34	50	68%
גמלא	149	126	119%
הר כנען	153	145	106%
מצפה חרשים	210	200	105%
דיר חנא	140	131	107%
כפר בלום	133	107	124%
צמח	78	87	90%
ירושלים	123	107	115%
ראש צורים	136	105	130%
באר שבע	18	43	42%

* הממוצע הרב שנתי מתייחס לשנים 1961-1990 למעט מצפה חרשים. תחנה זו פועלת מאז 1983, וממוצעה מותאמים לשנים 1961-1990

פרקי הגשם

שלושת פרקי הגשם של דצמבר היו כולם במחצית השניה של החודש. הפרק הראשון היה ב-15-17 בחודש וירדו אז בצפון הארץ ובמרכזה 30-60 מ"מ. בחלקים הדרומיים של הכרמל ירדו 80-120 מ"מ ובאזור זיכרון יעקב אף נמדדו כ-140 מ"מ. בדרום הארץ לא ירד גשם כלל. פרק הגשם השני היה ב-19-20 בחודש וירדו בו כ-3-8 מ"מ בצפון הארץ ובמרכזה. פרק הגשם המרכזי היה ב-22-25 בחודש. בהרי הצפון והמרכז ובמישור החוף ירדו 70-120 מ"מ. באזור הכינרת ירדו 40-60 מ"מ, ובצפון הנגב 8-15 מ"מ.

פאוס פורת, אבנר פורשמן, ת.ד. 25 בית דגן, 50250. www.ims.gov.il
 03-9682107/162 פקס. 03-9604063 E-mail: pamos@ims.gov.il

גשם מצטבר מתחילת העונה

לאחר גירעון בכמויות הגשם המצטברות שהגיע לשיאו באמצע דצמבר הביאו גשמי המחצית השניה של החודש לשיפור במאזן הגשמים. בהרי הצפון ובאזור עמק החולה המאזן הוא חיובי בדרך כלל, ומתחילת העונה עד סוף דצמבר ירדו 95%-115% מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה. המצב דומה בהרי המרכז שם ירדו מתחילת העונה כמויות הגשם המגיעות ל-120%-105% מהממוצע; בירושלים הגיעו הכמויות המצטברות ל-95% מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה. במישור החוף הצפוני ובחלקים ממישור החוף המרכזי והדרומי כמויות הגשם המצטברות מתחילת העונה נמוכות במעט מהממוצע (95%-90%). בחלקים ממישור המרכזי הגירעון גדול יותר, והגשם המצטבר מתחילת העונה עד סוף דצמבר מגיע ל-80%-70% מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה. המצב דומה גם באזור הכנרת וצפון עמק הירדן. הגירעון הגדול ביותר קיים בדרום הארץ שם ירדו מתחילת העונה פחות מ-50% מהממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה.

כמויות הגשם מתחילת העונה עד סוף דצמבר 2005 ביחס לממוצע הרב שנתי לתקופה המקבילה במספר תחנות

תחנה	כמות הגשם (מ"מ) מתחילת העונה עד 31/12/2005	ממוצע רב שנתי מתחילת העונה עד סוף דצמבר	אחוז מהממוצע לתקופה המקבילה עד 31/12/2005	ממוצע רב שנתי לעונה כולה
חיפה	234	251	95%	541
תל אביב (קריית שאול)	264	262	101%	566
בית דגן	194	242	80%	552
נגבה	174	195	89%	478
גמלא	238	213	114%	601
כפר גלעדי	326	288	113%	810
הר כנען	243	265	93%	712
כפר בלום	213	194	110%	524
צמח	124	155	80%	408
ירושלים	174	188	94%	554
ראש צורים	200	187	107%	549
באר שבע	35	73	49%	206

טמפרטורות

דצמבר היה בכללותו חם מהממוצע – בהרים היו הטמפרטורות גבוהות מהממוצע הרב שנתי ב-3.0-4.0 מ"צ. בנגב ובשקע הירדן הן היו גבוהות מהממוצע ב-2.5-3.5 מ"צ, ובמישור החוף ובשפלה הן היו גבוהות מהממוצע ב-1.0-1.5 מ"צ בשעות היום וב-2.0-2.5 מ"צ בשעות הלילה. מהשוואה לעבר עולה כי בחלקים מישראל זהו אחד מחודשי דצמבר החמים ביותר. מאז 1950 היה רק מקרה אחד בהרי הצפון והמרכז בו הממוצע של דצמבר היה גבוה יותר (ב-1960). גם בנגב ובעמקי הצפון זהו אחד מחודשי דצמבר החמים – רק ב-1960 היה הממוצע של דצמבר גבוה יותר. בעוד 4 מקרים היה הממוצע דומה (1950, 1952, 1990, 1999).

בדצמבר 2005 ניתן להבחין בצורה ברורה בין המחצית הראשונה של החודש שהיתה חמה ויבשה לבין המחצית השנייה שהיתה קרירה יותר וגשומה. במחצית הראשונה של דצמבר (בהמשך לשבוע האחרון של נובמבר) היו הטמפרטורות גבוהות מהממוצע במידה ניכרת – בהרים הן היו גבוהות מהממוצע למחצית הראשונה של דצמבר ב-8-10 מ"צ. בעמקי הצפון ובנגב הן היו גבוהות מהממוצע ב-5-7 מ"צ ובמישור החוף ב-3 מ"צ.

מהשוואה לנתונים שנמדדו מאז 1950 עולה כי בהרים הטמפרטורה הממוצעת במחצית הראשונה של דצמבר 2005 היתה הגבוהה ביותר בהשוואה למחצית הראשונה של דצמבר בשנים עברו. במישור החוף היו עוד 2 שנים (1990 ו-1998) בהם היתה המחצית הראשונה של דצמבר דומה לשנה זו או חמה יותר. בשקע הירדן ובצפון הנגב היתה המחצית הראשונה של דצמבר חמה יותר רק בשנים 1952 ו-1990.

בחלק מהימים בדצמבר 2005 נמדדו טמפרטורות מקסימום גבוהות: ב-3/12/05 נמדדו בירושלים 28.3 מ"צ, וזוהי הטמפרטורה הגבוהה ביותר שנמדדה בירושלים בחודש דצמבר מאז 1950. בבאר שבע נמדדו באותו היום 31.6 מ"צ, ובעבר היו רק שני מקרים נוספים בהם נמדדו בדצמבר טמפרטורות דומות.

בשבוע השני של החודש (ב-7-14 בו) היה מצב סינופטי בו שררה אינברסיה נמוכה עם זרימות ימיות אל אזור החוף והשפלה. בעקבות זאת נוצר רצף של כשבוע ימים בו שרר ערפל או אד חזק באזורים אלה בלילה ובבוקר. זוהי תופעה נדירה לעונה זו, והיא אופיינית יותר לאביב ולקיץ.

במחצית השניה של החודש היתה התקררות ניכרת. הטמפרטורות בתקופה זו ברוב חלקי הארץ היה נמוכות מהממוצע ב-0.5-1.0 מ"צ. ההתקררות המשמעותית ביותר היתה ב-15 וב-16 בחודש עם ירידה של 10-12 מ"צ בפנים הארץ בתוך יומיים. הפרק הקר ביותר היה ב-23-26 בחודש: בהרי הצפון היו בלילה טמפרטורות של 0-2 מ"צ ו-5-7 מ"צ בשעות היום. בהרי המרכז נמדדו אז 3-5 מ"צ בלילה ו-6-9 מ"צ ביום. מה-27 בחודש ועד סופו חלה התחממות הדרגתית.